

Det ene projekt er vi glade for at have et stort flertal bag, for det er allerede sat på skinner. Det andet projekt tror jeg hr. Hovmand også må erkende kan være ganske vanskeligt at lave som et overordnet projekt. Der må man tage stilling fra sag til sag på de konkrete lovområder, som vi behandler i Folketinget. Det tjener også kvaliteten bedst, og den er jo i hvert fald et af Venstres folketingsmedlemmer en del optaget af.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 34:

Forslag til folketingsbeslutning om bekæmpelse af pyramidespil.

Af Sonja Albrink (CD) m.fl.
(Fremsat 3/11 98).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Frank Jensen):

Forslagsstillerne ønsker, at indsamlingsloven ændres, således at der åbnes mulighed for frihedsstraf. Den nuværende bestemmelse giver alene mulighed for bødestraf, medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning.

Baggrunden for forslaget er de såkaldte pyramidespil, hvor typisk meget unge mennesker med løfter om store gevinster lokkes til at deltage i kædebrevslignende spil, ofte med betydelige økonomiske tab til følge for de pågældende.

Som det fremgår af bemærkningerne til beslutningsforslaget, har retten i Odense for nylig

afsagt dom over bagmændene til et sådant pyramidespil. Ved dommen blev hovedmanden idømt en bøde på 150.000 kr., samtidig med at der konfiskeredes 2.067.200 kr. hos ham. De øvrige medskyldige blev idømt bøder på mellem 75.000 kr. og 10.000 kr., og der blev konfiskeret beløb på mellem 963.200 kr. og 121.600 kr. hos de pågældende.

Sammenlagt blev der således hos de seks, der var tiltalt under sagen, konfiskeret i alt 4.256.000 kr., et ganske betragteligt beløb, må man vel sige.

Dommen giver i øvrigt anklagemyndigheden medhold i, at pyramidespil indebærer en overtrædelse af indsamlingslovens forbud mod kædebreve, et spørgsmål, der hidtil har været forbundet med en vis usikkerhed.

Dommen fra Odense er imidlertid anket til landsretten, der forventes at behandle sagen i marts næste år, og der er dermed hverken taget endelig stilling til spørgsmålet om forholdets strafbarhed efter indsamlingsloven eller til sanktionsniveauet.

Efter min opfattelse vil det være naturligt at afvente landsrettens afgørelse, inden vi tager stilling til, om der er behov for en ændring på området. Det hjælper jo ikke meget at skærpe straffen i indsamlingsloven, hvis landsretten når frem til, at forholdet slet ikke er omfattet af denne lov. Så er det i givet fald nogle andre tiltag, der skal sættes i værk for at bremse bagmændene, og her er jeg ganske enig med forslagsstillerne i, at det vil være ønskeligt. Når blot vi har dette i baghovedet, skal vi naturligvis ikke afholde os fra i dag at drøfte muligheden for en skærpelse af straffen.

Ifølge beslutningsforslaget er formålet med at indsætte en bestemmelse om frihedsstraf i indsamlingsloven dobbelt.

For det første er der tale om, at man derved åbner mulighed for, at politiet kan anvende efterforskningskridt, hvis anvendelse er berettiget af, at der er frihedsstraf i strafferammen for den forbrydelse, der efterforskes. Som eksempel nævnes i beslutningsforslaget observation ved kikkert eller andet apparat. Det er et efterforskningsmiddel, som ifølge det forslag til ændring af retsplejeloven, som jeg fremsatte den 8. oktober i år, bl.a. kræver efterforskning af lovovertrædelser, der efter loven kan medføre frihedsstraf. Også ransagninger er som nævnt i beslutningsforslaget som udgangspunkt betinget af, at der kan blive tale om frihedsstraf.

For det andet, og det forstår jeg er noget af det, forslagsstillerne er mest optaget af, er forslaget begrundet i, at man derved sender et signal til bagmændene om, hvor alvorligt samfundet ser på denne form for kriminalitet.

Lad mig i den forbindelse slå fast, at jeg finder den fremgangsmåde, som disse bagmænd anvender, og den kyniske udnyttelse af typisk helt unge mennesker, der er tale om, aldeles forkastelig. Det er en adfærd, der skal kunne gribes effektivt ind over for, og i den forbindelse er det selvfølgelig vigtigt, at politiet har de nødvendige værktøjer.

Derfor har Justitsministeriet også i samarbejde med anklagemyndigheden fulgt udviklingen tæt på dette område. Rigsadvokaten har således med henblik på at danne sig et overblik over problemets omfang og for at finde egnede prøvesager, der kunne afklare retstilstandene, haft tæt kontakt til politikredsene og Statsadvokaturen. Sagen fra Odense er netop et udtryk for denne indsats, idet den blev valgt som en prøvesag.

Rigsadvokaten har desuden i september i år foretaget en høring af statsadvokaterne for at danne sig et overblik over problemets omfang og for at undersøge, om de nødvendige retsmidler er til rådighed. Rigsadvokaten er for tiden i gang med at bearbejde det indkomne materiale.

Foreløbige meldinger tyder på, at der verserer sager eller er indgivet anmeldelse vedrørende ca. 10 pyramideselskaber, men tallene er behæftet med nogen usikkerhed. Høringssvarene giver i øvrigt ikke et entydigt billede af, om der er behov for yderligere retsmidler.

Hvis Rigsadvokaten efter at have bearbejdet det indkomne materiale når frem til, at der er behov for bedre efterforskningsmuligheder, vil jeg ikke være afvisende over for et ønske om at tilvejebringe disse muligheder gennem en skærpelse af strafferammen i indsamlingsloven.

Jeg forstår også godt, at man kan føle, at der er behov for en kraftig reaktion i form af frihedsstraf over for udbyderne af disse spil, specielt når der er tale om meget store beløb eller gentagelsestilfælde; men jeg tror egentlig, at man som udgangspunkt bedst rammer denne type bagmænd ved at ramme dem på pengepungen.

Samtidig må man, når man taler om sanktioner, retfærdigvis huske på, at spillerne har ønsket at deltage, og at der ved den rene overtrædelse af indsamlingsloven, som er den, vi dis-

kuterer, ikke er tale om, at nogen i snæver forstand er blevet bedraget. Hvis det måtte være tilfældet, ville man i stedet kunne anvende straffelovens bestemmelser.

Hvis vi vil problemet til livs, er det i virkeligheden i lige så høj grad et spørgsmål om bedre information til de unge, som det er et spørgsmål om straf. Spillene kommer vi næppe til livs alene ved at skærpe straffen. Forhåbentlig kan vi gøre det ved, at vi også i offentligheden får en debat om de store bødestrafte, som bagmændene har fået i hvert fald i byretten, og nu må vi så afvente ankesagen.

Som nævnt er jeg ganske enig med forslagsstillerne i, at der skal slås ned på bagmændene til disse spil. Det har hele tiden været min opfattelse, og netop derfor har jeg også personligt fulgt udviklingen meget nøje. Når jeg alligevel synes, vi skal trække vejret, skyldes det, at vi bør have vished for, at det giver mening at ændre bestemmelserne. Det får vi bedst ved at afvente landsrettens dom og Rigsadvokatens undersøgelse af behovet for bedre efterforskningsmidler.

Det er altså for mit vedkommende en positiv tilkendegivelse over for de tanker, der ligger bag, og det, der danner grundlag for beslutningsforslaget.

Lissa Mathiasen (S):

I Socialdemokratiet deler vi helt ønsket om at få sat en stopper for de her pyramidespil, som jo alt for ofte lokker unge med løfter om store gevinster til at deltage i kædebrevslignende spil. Men ikke nok med det. Vi oplever jo, at mange unge også franarres deres sparepenge eller værre lokkes til at optage lån under helt falske forudsætninger. Den fremgangsmåde og den kynisme, som ligger bag udbydelsen af de her spil, er absolut forkastelig. Derfor kan vi også kun være enige i intentionen bag det her beslutningsforslag.

Det er så også baggrunden for, at vi finder det meget positivt, at Rigsadvokaten aktivt er gået ind i sagen. Vi finder det også godt, at der nu bliver taget skridt til at få afklaret retstilstanden ved landsrettens ankedom. Men netop med udgangspunkt i, at der er behov for at få de her ting afklaret, ønsker Socialdemokratiet at afvente den dom, før vi finder det rigtigt eventuelt at gribe til stramninger af gældende lovgivning.

Man kunne jo så håbe, at det, at der nu er blevet sat fokus netop på de her spil, kunne få

udbyderne til at stoppe, eller i hvert fald kunne man håbe, at de unge vil bruge denne anledning til at bevare fornuften og holde sig fra disse meget uacceptable spil, indtil vi har en afklaring af, hvordan retstilstanden er.

Karsten Nonbo (V):

Jeg vil sige til forslagsstillerne, at vi i Venstre så absolut støtter dette beslutningsforslag.

Jeg kan ikke lade være med at nævne, at jeg har haft henvendelser om de her pyramidespilsager. Jeg husker meget tydeligt, at jeg for et års tid siden fik en henvendelse fra en far, en meget retskaffen far, som havde været ude i en lille konflikt med sin søn. Sønnen, som ellers var en meget glad dreng, havde de sidste 3-4-5 måneder været meget indelukket, meget mut, og de var gået helt skævt af hinanden. Til sidst fandt faderen ud af, at knægten altså havde været ude i et sådant pyramidespil, og nu ville faderen henvende sig til politiet, have sagen efterforsket og de formastelige straffet; retfærdigheden skulle ske fyldest.

Jeg måtte sige til ham, at selvfølgelig blev de sager efterforsket af politiet med størst mulig intensitet, men hvis jeg var ham, ville jeg som far få den oplevelse ud af kroppen og sige til sønnen, at han havde købt sig en lærdom her i livet og ikke skulle lade sit liv forpeste af den sag. Som far tror jeg, jeg ville erkende, at jeg også kunne have købt en gammel bil og sat 20.000 kr. til, så jeg kunne vinde min søn igen.

Men Venstre kan meget, meget fint støtte det her beslutningsforslag. Jeg vil så sige, at vi tror på, at netop for økonomisk kriminalitet vil frihedsstraf være et godt middel. Jeg tror, at hvis man virkelig kan få de her unge mennesker, som begår den forbrydelse at drive andre ud i det her, frihedsstraffet, vil det få dem til at stoppe.

Jeg kan huske, at da vi behandlede lovforslag nr. L 41, nævnte fru Sonja Albrink og også hr. Bendt Bendtsen, at der i nr. L 41 ville være nogle utilsigtede virkninger. Jeg kan huske, hr. Bendt Bendtsen sagde, at en detailregulering ville give utilsigtede virkninger. Her har vi netop beviset på en utilsigtet virkning ved at ændre nr. L 41, for her ser vi jo tydeligt, at pyramidespilefterforskningen blev begrænset af nr. L 41, medmindre vi gør det, som der er lagt op til her i dette beslutningsforslag, nemlig udvider strafframmen til frihedsstraf, og det ser jeg gerne.

Hvis det er midlet til, at vi kan få lovforslag nr. L 41 på plads, vil jeg da gerne tage alle de lovforslag frem, som kan tages frem, og så få udvidet straffen til frihedsstraf. Det giver nemlig mulighed for en bedre efterforskning. Det giver mulighed for observation med kikkert, det giver mulighed for en eventuel varetægtsfængsling, hvis vi får en strafferamme på 1½ år, og så tror jeg, vi kan komme rigtig ind under huden på de her pyramidespilsfolk, som jeg overhovedet ikke har noget som helst tilovers for. Jeg ser dem hellere end gerne inde, mens sagerne bliver efterforsket.

Så vi kan fuldt ud støtte det her beslutningsforslag og tak til CD for at have fremsat det.

Bendt Bendtsen (KF):

Fra konservativ side støtter vi forslaget.

Den kriminalitet, som pågår omkring de såkaldte pyramidespil, anser vi egentlig for at være lidt på linje med økonomisk kriminalitet.

I dag har retten så i første ombæring sagt, at det er en overtrædelse af indsamlingsloven. Der er faldet nogle gevaldige bøder og konfiskeret en hel masse penge. Men mange unge mennesker er kommet i økonomisk uføre på grund af det her spil.

Når vi mener, at vi bør gøre noget ved det nu, er det, fordi vi faktisk mener, at vi vil skubbe den her sag foran os et langt stykke tid, hvis vi skal afvente landsrettens dom engang i foråret, hvor den begynder på sagen. Hvornår er den så afsluttet? Vi ved, hvornår folketingsåret slutter. Vi ved også, at så må vi vente til oktober, før vi igen begynder at diskutere det her. Lynhurtigt er vi et år fremme. Det er jeg lidt bange for. Hvis jeg tager fejl, og hvis ministeren mener, at vi kan nå at gennemføre noget i indeværende folketingsår, vil vi da gerne høre lidt om det.

Vi mener faktisk, at det her også er et spørgsmål om holdning. Vil vi finde os i, at de her yuppiesmarte drenge laver pyramidespil og tømmer unge menneskers bankbog og leder dem i uføre?

Det er muligt, de rammes bedst på tegnebogen, men jeg mener faktisk, at vi her i Folketinget bør tilkendegive, at vi godt vil give det offentlige de retsmidler, som er nødvendige for at kunne bekæmpe de her pyramidespil, og jeg mener egentlig, at forslaget lægger meget godt op til, at vi bør anvende frihedsstraf i forbindelse med de her kvalificerede overtrædelser af loven.

Det er ikke bare et spørgsmål om at slå i bordet, men det er altså også at give det offentlige retsmidler, som CD er inde på. Vi synes faktisk, at forslaget fra CD er godt, og vi er lidt bekymrede, hvis vi skal skubbe en afgørelse i den her sag i over et år. Det kunne måske også være, fordi det ikke var regeringen, der havde fundet på det her.

Vi støtter forslaget.

Anne Baastrup (SF):

Som forslagsstillerne også gør opmærksom på, er den her sag jo under anke til landsretten, og i SF ser vi gerne, at vi afventer en endelig stillingtagen til beslutningsforslaget, indtil vi har set landsrettens afgørelse.

Det, der jo er centralt, når vi taler om den her type bagmænd, er, at det, som justitsministeren også sagde, meget ofte er mange penge, de tjener på det. Hvis de får bøder af den størrelse, som Odense Byret har lagt op til, kan man godt forestille sig, at det hen ad vejen bliver ganske uinteressant for dem at drive det videre.

Et af forslagsstillernes problemer er spørgsmålet, om politiets efterforskningsmidler er tilstrækkelig gode. Der er vi fra SF's side åbne over for, om vi måske skal ændre på de muligheder, som politiet har for at opklare de her forbrydelser.

Det, vi jo skal se, er, hvad landsretten kommer frem til. Men vi kan formentlig ikke få de pågældende dømt for bedrageri, fordi de lægger altting åbent frem, og næppe heller få dem dømt for åger. Det, der er essensen, er, at vi ikke kan dømme dem for bondefangeri.

Vi kunne jo også gøre det, at vi simpelt hen ingen straf gav dem, men satte spørgsmålstejn ved, at bankerne giver de unge lån af den her karakter på deres glatte ansigt, uden at der er nogen politikere eller journalister, der i øvrigt interesserer sig for, at en eller anden X-banks filial har givet en 19-årig knægt 20.000 kr., uden at han i og for sig klart formulerede, hvad han skulle bruge dem til, og uden at han, således som jeg i hvert fald kender historierne, har stillet nogen sikkerhed. Er der ikke et problem dér? Burde vi ikke i højere grad påpege over for bankerne, at de altså også har en eller anden form for ansvar, når de låner penge ud til unge?

Til slut vil jeg sige, at når CD påpeger, at vi har et problem med de her pyramidespil, er det fuldstændig korrekt. Men orientering, offentliggørelse af problemerne, forsøg på hele tiden at forebygge, at de forskellige unge kastes ud i det

her projekt, er nok den vej, der er bedst. Vi kan jo ikke rigtig forbyde de unge at lade være med at tænke sig om, men vi kan lære dem, at de kan prøve på det.

Peter Skaarup (DF):

Lige til SF's ordfører her til sidst: Jeg tror, man skal passe på med at kontrollere, hvad bankerne låner penge ud til, for jeg tror, politikerne vil få nok at gøre, hvis vi skal involveres i, hvad der generelt bliver lånt penge ud til.

Men det er da helt sikkert og helt rigtigt, og det synes vi også i Dansk Folkeparti, at det er et alvorligt problem med de pyramidespil, som lokker unge mennesker i uføre. Det står fuldstændig klart for os, at det er et rigtigt forslag, CD har fremsat, og vi vil støtte det helhjertet. Vi mener, at man ikke kan være for forsigtig på det her område, og at man bør have nogle strafammer, der tager højde for den ret grove kriminalitet, som vi ser pyramidespillene udvikler sig til.

Derfor er meldingen fra Dansk Folkeparti helt klar: Vi støtter forslaget, og vi kunne som andre ordførere sagtens have været medfor-slagsstiller på det, for det er et rigtigt signal at give dem, der her kynisk udnytter unge mennesker.

Vi synes også, Folketinget meget nøje skal følge den dom, som afsiges, men det skal ikke forhindre Folketinget i allerede nu – for det står klart for os, hvad det drejer sig om her – at sige, at vi vil have nogle højere strafammer på det her område, og det skal også være muligt at sætte folk i fængsel for overtrædelse af denne lovgivning.

Elisabeth Arnold (RV):

Det Radikale Venstre vil gerne afvente landsrettens dom i den her sag. Jeg synes, det er helt forkert på nuværende tidspunkt, hvor der kun foreligger en afgørelse fra første instans, at ændre lovgivningen, fordi man synes, at dommen har været for mild, eller der er andre ting, der ikke har passet til de fornemmelser og hensigter, som forslagsstillerne har haft.

Jeg synes altså med andre ord, at vi skal vente, til landsretsdommen foreligger. Det er den første pointe, jeg vil fremføre.

Den anden er, at jeg synes, der er gået lidt selvsving i denne diskussion om, hvor høje straffe man skal bruge over for disse forbrydelser. Hr. Nonbo fra Venstre holdt en meget, meget fornuftig ordførelse, hvor han sagde, at

der også er nogle problemer her med unge mennesker, som naivt lader sig lokke ud i nogle ting, de ikke kan overskue. Problemet er, at vi har unge mennesker, der er myndige, de er fyldt 18 år, som foretager sig nogle ting, de ikke burde gøre, og bagefter kommer i økonomiske vanskeligheder.

Eksemplet med den brugte bil var måske lidt dristigt af hr. Nonbo, det er dog ikke endnu blevet forbudt at sælge brugte biler. Der er Forbrugerklagenævnet, der er nogle muligheder for at få erstatning, der er muligheder for at lade handelen gå tilbage, men det er dog stadig væk tilladt folk at dumme sig. Det er ikke forbudt ved lov.

Man kan også sige om pyramidespillene, at der har været meget presse om dem, megen omtale af dem, og unge mennesker kan også indimellem få at vide, at der er nogle ting, de må være klar over, når de fylder 18 år. De får nogle dispositionsmuligheder og må tage et ansvar, og de kan altså også komme til at dumme sig og tabe nogle penge.

Det skal ikke forstås på den måde, at Det Radikale Venstre ikke ønsker, at overtrædelser af lovgivningen om lotterier skal straffes. Selvfølgelig skal de det, men jeg mener, det er for vildt at foreslå, at det skal være frihedsstraf. Vi skal reservere frihedsstraf til folk, der begår vold, indbrud, hærværk på andre menneskers ejendom, ikke til folk, der snyder nogle, der er mindre kloge end dem selv.

Jeg synes ærlig talt, at pengepungen må være det ømmeste sted på de personer, og at det er der, man skal ramme dem. De skal have nogle ordentlige bøder, de skal have konfiskeret deres fortjeneste, og så synes jeg, man skal lade det blive ved det. Men jeg kan se på forslagsstilleren, der ryster på hovedet, at det ikke ville få hendes tilslutning. Det beklager jeg, det havde jeg nok heller ikke ventet, men jeg synes altså, vi skal passe på, at denne sag ikke går i selvsving.

(Kort bemærkning).

Bendt Bendtsen (KF):

Jeg vil lige høre fru Elisabeth Arnold, om man ikke i Det Radikale Venstre er enig i, at hvis vi skal ramme de her karle på pengepungen i de større sager, kunne det være betimeligt, at politiet havde mulighed for at ransage.

Karsten Nonbo (V):

Det ligger tæt på hr. Bendt Bendtsens spørgsmål.

Jeg vil spørge fru Elisabeth Arnold, om ikke det er helt rigtigt, at vi for at få straffet folk først skal have dem dømt og for at få dem dømt skal have nogle gode efterforskningsmuligheder og for at få nogle gode efterforskningsmuligheder bl.a. skal have lov til at ransage, at vi skal have lov til at observere dem med kikkert, og at vi eventuelt skal have lov til at varetægtsfængsle dem, før vi kan få dem dømt.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg bliver altså lidt bekymret, når to personer, som har en klar professionel interesse i sagen, og som har tætte forbindelser med eller ligefrem er ansat i den pågældende etat, kommer herop og spørger, om man ikke kan skaffe nogle bedre vilkår for udførelsen af det arbejde, som de ellers udfører, når de ikke er medlemmer af Folketinget. Så jeg vil godt sige, at jeg stadig væk synes, vi skal afvente landsrettens dom, før vi foretager os yderligere på dette punkt.

(Kort bemærkning).

Bendt Bendtsen (KF):

Det synes jeg simpelt hen næsten er noget af det værste, jeg har hørt inden for det sidste par uger her i Folketingssalen: at det skulle være en belastning, at man har kendskab til det her område. Og jeg vil gerne sige til fru Elisabeth Arnold, at i den her sag repræsenterer jeg Det Konservative Folkeparti og de vælgere, der står bag det parti, og ikke personlige interesser.

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Line Barfod som ordfører.

Line Barfod (EL):

Enhedslisten er enig i, at der bør gøres en yderligere indsats for at bekæmpe de mennesker, der via pyramidespil lokker unge mennesker i uføre, men vi er også enige i, at vi ikke skal blande os i byrettens og landsrettens afgørelser, og at vi derfor skal afvente landsrettens dom, før vi ser på, hvad der skal gøres.

Og så har vi den principielle holdning, at inden man øger straffen på et område, skal man altid først undersøge, om det overhovedet er nødvendigt, og derfor vil vi gerne først have afklaret, hvorfor man ikke kan anvende straffelo-

vens bestemmelser om bedrageri og åger på nogle af de grove tilfælde, der har været fremme i pressen.

Af bemærkningerne til forslaget fremgår det, at en af begrundelserne for, at man ønsker, at der skal indføres en mulighed for frihedsstraf i indsamlingsloven, er, at man ønsker at forbedre politiets muligheder for efterforskning.

Vi har den holdning, at på et område som pyramidespil og andre former for ulovlige indsamlinger har bøder og konfiskation en langt større effekt end en frihedsstraf, der alligevel vil være af ret kort udstrækning, hvis man skal sammenligne med frihedsstraffe på andre områder, og hvis der skal være en vis rimelighed i det.

Vi synes derfor – hvis det viser sig, at man ikke kan bruge de efterforskningsmidler, der er nødvendige – at man hellere skal se på muligheden for at ændre retsplejeloven ved dér at indføre en henvisning til indsamlingsloven med hensyn til de efterforskningsmuligheder, der skal være, for at de her forbrydelser kan efterforskes på den bedste måde. Og hvis det så viser sig, at man ikke kan gøre det, og at der skal være en hjemmel vedrørende frihedsstraf i indsamlingsloven, så vil vi i hvert fald gerne være noget mere klar over, hvad en kvalificeret overtrædelse er, om det alene er et spørgsmål om beløbets størrelse eller der også skal indgå andre momenter, før en overtrædelse bliver kvalificeret.

Og så er vi helt enige med SF i, at bankerne burde se langt mere på, hvem det er, de låner penge ud til, og hvad formålet for lånet er, og det gælder også andre finansieringsselskaber.

I dag kan enhver gå ind fra gaden og meget hurtigt låne flere hundrede tusinde kroner i forskellige banker og finansieringsinstitutter uden nogen form for sikkerhed og uden at skulle forklare noget som helst om, hvad pengene skal bruges til. Og man ser alle steder, når man går på gaderne, når man får reklamer ind ad døren, og når man åbner for sit fjernsyn osv., nogle, der lokker med, at man kan låne penge på sit glatte ansigt. Det synes vi, sektoren burde se nærmere på.

Som sagt er vi enige i intentionerne i forslaget, men ikke i den konkrete udformning. Og så vil vi gerne lige bemærke, at hvis der skal gøres et ordentligt stykke lovgivningsarbejde, kan det umuligt nås det inden den 1. januar 1999.

Tom Behnke (FP):

Vi er i Fremskridtspartiet ganske enige i, at når der rent faktisk er en lovgivning, der siger, at pyramidespillene ikke er tilladt, og når vi jo ved fra en afgørelse ved domstolene, at man rent faktisk også bliver dømt, hvis man overtræder de bestemmelser, så er det også nogle bestemmelser, som gør, at vi må sikre os, at den sanktion, der bliver givet, har den konsekvens, at de, der overtræder loven, holder op med at gøre det, for ellers er sanktionen jo ikke stor nok eller hård nok eller konsekvent nok, eller hvilke ord man nu vil bruge.

Når vi laver en lovgivning her i Folketinget og vi samtidig kobler nogle sanktioner på den med det formål, at hvis der er nogen, der alligevel overtræder loven, selv om de ikke må, og der så bliver givet en sanktion, så er det jo med henblik på, at de skal lade være med at gøre det igen.

Og det, vi kan se, er jo, at de, der får de her bøder, regner bøderne for at være så små, at de direkte griner af domstolene og er fuldstændig ligeglade med at skulle af med de penge og fortsætter deres ulovligheder, og så er lovgivningen ikke god nok, og så skal vi have stramning den op og have sikret, at de sanktioner, der bliver givet, er hårdere og mere konsekvente, så vi er sikre på, at de, der overtræder loven, holder op med at gøre det, og selvfølgelig også, at andre lader være med at gøre det, så det ikke breder sig.

Det er jo rigtigt, som det er blevet sagt, at der er afsagt én kendelse ved domstolene, og at den er anket, og så må vi se, hvad den næste instans siger til det. Og jeg er meget enig i, at det vil være hensigtsmæssigt, at vi efter førstebehandlingen her lige slår koldt vand i blodet og ser, hvad der sker dér, for det kunne jo være, at den næste instans strammer det op. Det kunne jo være.

Men det, der alt andet lige er behov for, er jo at se på de efterforskningsskridt, de retslige indgreb og de sanktioner, der er mulighed for i den gældende lovgivning. Og dér er der altså nogle problemer, for varetægtsfængsling er jo helt ude af billedet, men når der er tale om ransagning, er det jo ved at være tæt på, at det kan lade sig gøre, og det har vi for så vidt ikke noget mod at justere, så i hvert fald ransagning kan lade sig gøre.

Vi synes også, det ville være hensigtsmæssigt, at der blev fastsat nogle strafferammer, hvorefter forskellige former for observation

kunne lade sig gøre, så man simpelt hen kunne holde øje med, hvad det egentlig er, der foregår. For det er jo et lukket land, man træder ind i, når vi taler om de her pyramidespil, og derfor bør det selvfølgelig være muligt for politiet og anklagemyndigheden at indsamle de beviser, der skal til, for at man kan få dømt de personer for de lovovertrædelser, de rent faktisk begår.

Så vi er meget enige med forslagsstillerne i, at der skal ses på det her, og vi går positivt ind i det, men jeg ved ikke, om det lige præcis er den måde, forslagsstillerne har foreslået her, det skal foregå på. Det vigtige er bare, at vi får gjort op med det her og får standset de pyramidespil, og at sanktionerne har en effekt, der gør, at de kriminelle holder op med deres kriminelle handlinger.

Så på den måde er det godt, at CD har fremsat forslaget, og vi går positivt ind i udvalgsbehandlingen.

Flemming Kofod-Svendsen (KRF):

Da Kristeligt Folkepartis ordfører er forhindret i at være til stede, skal jeg sige følgende:

Kristeligt Folkeparti støtter dette forslag og vil gerne takke CD for, at CD har fremsat det. Dog har vi en enkelt lille reservation, nemlig med hensyn til, at det skal være inden den 1. januar, regeringen skal fremsætte sit lovforslag, for vi synes da, det ville være synd, hvis man i Justitsministeriet måtte droppe at komme i kirke juleaften for at nå at få dette forslag færdigt. Så datoen kan måske flyttes en lille smule, uden at der sker så meget ved det.

Bortset fra dette er vi enige i, at Folketinget må skærpe indsatsen for at bekæmpe pyramidespil. Alt for mange unge mennesker bliver på et dunkelt grundlag overtalt til at betale op til 20.000 kr. til pyramidespillenes bagmænd.

Vi er også enige i, at det er ude af proportioner, at bagmændene kan slippe med bødestraf. Og når forseelsen ikke kan medføre frihedsstraf, indskrænker politiets efterforskningsmuligheder i forhold til pyramidespillenes bagmænd sig jo også, sådan som det fremgår af bemærkningerne til beslutningsforslaget.

Kristeligt Folkeparti kan derfor som sagt støtte CD's beslutningsforslag, så vi både forbedrer politiets efterforskningsmuligheder og sender et kraftigt signal til pyramidespillenes bagmænd om, at vi ser med stor alvor på den form for kriminalitet, hvorfor frihedsstraf skal kunne tages i anvendelse.

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):
Ordføreren for forslagsstillerne, fru Sonja Albrink.

Sonja Albrink (CD):

Jeg vil gerne starte med at sige tak til justitsministeren, for jeg føler, at jeg kan sige tak for et positivt svar til en justitsminister, der tager det her problem alvorligt, og en justitsminister, der ønsker at være med til at gøre noget ved problemet.

Det er rigtigt, som justitsministeren nævnte, at forslagsstillerne har taget deres udgangspunkt i dommen fra Odense, og det er da også rigtigt, at dommen er anket til landsretten. Og man må vel endda i nogen grad give justitsministeren ret i, at spørgsmålet om, hvorvidt pyramidespil er omfattet af indsamlingslovens forbud mod kædebreve, måske er forbundet med en vis usikkerhed.

Men den usikkerhed strækker sig altså ikke længere, end hvad der almindeligvis vil gøre sig gældende, når noget ikke er prøvet ved domstolene tidligere. Man må nemlig i den situation hæfte sig ved, at Rigsadvokaten og Justitsministeriet flere gange i perioden fra 1994 og til i dag har tilkendegivet, at pyramidespil, der afvikles efter samme koncept som det, der blev prøvet ved dommen i Odense, må antages at være omfattet af indsamlingsloven.

Og jeg synes, det er værd at bemærke, at vi snakker om et forløb fra 1994 og til i dag. Så man kunne godt stille sig selv det spørgsmål: Ærlig talt, hvad har politiet og anklagemyndigheden egentlig foretaget sig i de næsten 5 år, hvor man åbenbart har været bekendt med, at de pyramidespil forefandt?

Min konklusion er derfor såre enkel: Anklagemyndighedens og Justitsministeriets jurister må altså anse de her pyramidespil som offentlige indsamlinger. Og hvis bagmændene bag pyramidespillene i Odense skulle gå hen og blive frifundet i landsretten, ville det kun være, fordi pyramidespil i deres struktur ikke direkte kan sidestilles med kædebreve, og det betyder med andre ord, at det vil være lovligt at indsamle penge på den her måde.

Jeg kan dog ikke i min vildeste fantasi forestille mig, at nogen herinde i Folketinget kan acceptere, at de her kyniske mennesker lovligt skal kunne berige sig på denne besynderlige måde i det her samfund.

Og hvis justitsministeren mener, at forbudet i indsamlingslovens § 2 ikke er klart nok, er han

meget velkommen til at foreslå en præcisering, når han nu, håber jeg da, snart skal fremsætte et forslag om en skærpeelse af strafferammen. Pyramidespil er nemlig slet og ret indsamlinger og bør derfor selvfølgelig reguleres ved indsamlingsloven, og det behøver man efter CD's opfattelse ikke at afvente landsretsafgørelsen for.

Dommen i Odense er imidlertid meget klar, og personlig er jeg ikke bange for, at der vil ske en frifindelse i landsretten.

Jeg bemærkede også, at justitsministeren i sit indlæg fremhævede, at deltagerne jo selv havde ønsket at medvirke, og at andre ordførere også kom ind på det, men det er jo i juridisk forstand logik for burhøns, vil jeg sige, for i modsat fald havde der højst sandsynligt været tale om en overtrædelse af straffelovens bestemmelser.

Justitsministeren sagde også, at han mener, at det er bedre at ramme forbryderne på pengepungen, og det var der også andre ordførere der kom ind på.

Til det kan jeg kun sige, at de dømte i Odensesagen forlod retsbygningen med verdens største smil plantet i ansigtet; de var i hvert fald ikke ret alvorlige, de mennesker.

Karavanefonden, som er en forening af bl.a. forældre til unge, der har mistet penge på de her pyramidespil, har opgjort, at bagmændene i Aabenraa har indsamlet 40 mio. kr. i pyramidespil. Og i Randers udgør beløbet 60 mio. kr.

Pyramidebagmændene var i øvrigt på banen allerede dagen efter dommen, og det er de stadig.

Hvis man ser straffen i dette perspektiv, tror jeg ikke, det er bedre at ramme disse mænd på pengepungen, som justitsministeren sagde.

Jeg vil da også lige spørge justitsministerne, om han virkelig endnu et stykke tid ud i fremtiden kan forsvare, at de her unge mennesker, som jo ikke besidder samme erfaringsgrundlag som voksne, bliver drevet ud i kriminalitet eller går i selvmordstanker, efter at de har gjort et mislykket forsøg på at deltage i de her pyramidespil. Ministeren har jo allerede nu muligheden for ved en ganske simpel justering af lovgivningen at forbedre grundlaget for en indsats.

Til slut vil jeg takke de ordførere, der har været positive over for CD's forslag, og jeg vil også takke de partier, der har rost CD's forslag for, at det gør noget ved dette problem. Og til hr. Kofod-Svendsen vil jeg sige, at jeg sagtens kan acceptere en lille udskydelse af det her forslag, sådan at også Justitsministeriets embedsmænd kan komme i kirke juleaften.

Så tak til ordførerne! Og det er mit håb, at vi får gjort noget ved det her så hurtigt som muligt.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 41:

Forslag til folketingsbeslutning om registrering af våben og om våbentilladelser.

Af Søren Søndergaard (EL) og Anne Baastrup (SF) m.fl.
(Fremsat 6/11 98).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Frank Jensen):

Beslutningsforslaget pålægger regeringen af fremsætte et forslag til ændring af våben- og eksplosivstofloven.

Uden i øvrigt at foregribe begivenhedernes gang skal jeg oplyse, at jeg – som det også fremgår af regeringens lovprogram – i begyndelsen af næste måned agter at fremsætte et lovforslag på dette område. Men selv om jeg langt hen ad vejen er meget enig i beslutningsforslagets målsætning, kan jeg ikke stemme for forslaget. Og det er da heller ikke tanken, at det lovforslag, som jeg vil fremsætte, skal indeholde de tiltag, som beslutningsforslaget her skitserer.

Som det vil være forslagsstillerne bekendt, anmodede Justitsministeriet allerede i vinter Rigspolitichefen om at etablere et centralt våbenregister, og dette arbejde er nu i fuld gang.